

ganske saaledes, som man har været enig om. §§ 11 og 12 har man ligeledes været enig om. I § 13 er mellem 3dje og 4de Linie i første Stykke indskudt følgende Ord, som skulle besvares i Undervisningsplanen: „om Undervisningen i Klasserne er fælles eller sondret for Dreng og Piger“; ellers er der ingen Forandring i denne Paragraf. § 14 har man været enig om. Paragraffen om Skolekommissionen er udeladt, og da der alligevel ikke vilde kunne opnaas Enighed derom, anser jeg det for mit Vedkommende for heldigt. §§ 17 og 18 har man ligeledes været enig om. I § 19 har Landstinget stemt for et højere Lønningstillæg for Overlærerne i Købstæderne, end Folketinget hidtil har villet gaa med til. Forandringerne af §§ 20 og 21 ere ikke af den Beskaffenhed, at jeg tror, de vilde berede nogen Vanskeligheder; om §§ 22, 23, 24, 25, 27, 28, 29, 31, 32, 33, 34 og 35 har der været Enighed. § 26 er ny og angaar Skolefondenes Deltagelse i Udgiften til Vikarer under Læreres Sygdom. Paragrafferne om den private Skole ere udeladte. § 30 optager Forslaget om Konsulenten, som var foreslaaet i §§ 22 og 23 i det den 29de Oktober 1895 fremsatte Forslag. Saa er der kun §§ 15 og 16, Kaldelsesparagrafferne. I § 16 har Landstinget foretaget en Ændring, idet 25-Aars Alderen og 4-Aars Tjenestetid er bleven forandret til 24-Aars Alder og 3-Aars Tjenestetid. Det burde efter min Mening ikke være sket. Saaledes som Paragraffen forelaa, er den fra først af fremkommen som et Tilbud fra Folketinget, hvormed man troede at kunne frikøbe sig for de to sidste Linier i andet Stykke i § 15. Tilbudet i § 16 blev modtaget og endda formildet noget, men den omstridte Passus i § 15 har det høje Landsting ikke ment at kunne stryge. Forhandlingerne vilde forhaabentlig klare dette Spørgsmaal, som har været det mest omstridte. Det ses altsaa, at der tidligere har været opnaaet Enighed om meget af det, som det forelagte Forslag indeholder, og dernæst, at Forskellen mellem det, man var enig om, og det, der er ændret, ikke er væsentlig, og at Uenighedspunkterne ikke ere mange, og da jeg tror, man kan gøre Regning paa god Vilje fra alle Sider, mener jeg, at Udsigterne for Forslagets Gennemførelse ikke ere daarlige, og at det kommende Udvalg kan gaa til sit Arbejde med godt Haab, saaledes opfatter jeg Sagen.

**K. M. Klausen:** Jeg skal ikke fremkomme med nogen lang Udtalelse angaa-

ende den foreliggende Sag, fordi jeg anser det Forslag, som er forelagt for os her, for at være et haabløst Forslag; fordi jeg ikke tror, at der vil komme noget Resultat ud af vore Forhandlinger om dette Forslag. Jeg mener, vi staa over for det som en Læge over for en døds syg Person, hvor der ikke er noget at gøre. Saaledes opfatter i hvert Tilfælde jeg Stillingen. Vi have nu her forhandlet dette Forslag saa mange Gange, det er kastet frem og tilbage fra det ene Ting til det andet, uden at man har kunnet faa noget Resultat frem. Jeg skal ikke nægte, at der i Forslaget findes Fremskridt for Folkeskolen, men det er jo saaledes her til Lands, at naar Højre gaar med til et Fremskridt, skal man være meget forsigtig, thi man kan være vis paa, at saa skjuler Reaktionen sig et eller andet Sted. Man kan i Reglen altid med Berettigelse spørge: Hvor gemmer Højre sine Rævestreger? Saaledes er det ogsaa her i dette Lovforslag: Ved Siden af det gode, ved Siden af Fremskridtet, som findes paa enkelte Steder, findes der et grovt Attentat paa noget af det, som er Folket karest og dyrebarest, nemlig vore kommunale Rettigheder. Dette Attentat er nedlagt i Lovforslagets § 16, og saa længe Højre fastholder det Gang efter Gang, er det aldeles haabløst at ville tale og forhandle om dette Forslag. Saa længe denne Bestemmelse findes i Lovforslaget, vil jeg haabe, at der aldrig nogen Sinde bliver noget ud af det. Vor politiske Stilling er jo saaledes, at vi ere kørte fast, vi kunne ikke faa gennemført Reformen af virkelig demokratisk Betydning. Men en Ting kunne vi dog gøre, og det er, at hver Gang der fra Højres Side og fra Regeringens Side gøres Attentat paa vore politiske og kommunale Rettigheder, kunne vi nægte at gaa med dertil. Vi kunne forhindre det med vort Nej, og det er det, jeg mener, vi bør gøre i det foreliggende Tilfælde. Jeg synes, at den Færd, Højre har valgt paa Skoleloven, er noget af det forargeligste; man kan tænke sig i vort politiske Liv; thi det er ligefrem en Spekulation i Folks Nød. Højre skyder her en forarmet Lærerstand foran sig, og under dette Skalkeskjul af den forarmede Lærerstand søger det at rette et stærkt Attentat paa noget af det, som er Folket karest og dyrebarest, nemlig det kommunale Selvstyre. Det er omtrent paa samme Maade, som naar de gamle Ægyptere bleve angrebne af Fjender, der stillede Ægypternes hellige Dyr i Spidsen, saaledes at